

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 22. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 7. februar 2020
Tidspunkt: kl. 08.30
Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Flemming Møller Mortensen (S), næstformand, Jeppe Bruus (S), Rasmus Nordqvist (ALT), Jan E. Jørgensen (V), Preben Bang Henriksen (V), Christoffer Aagaard Melson (V) og Morten Messerschmidt (DF).

Desuden deltog: justitsminister Nick Hækkerup, finansminister Nicolai Wammen samt børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil.

Retsudvalget var inviteret til at deltage under punkt 1, hvor Jan E. Jørgensen fungerede som formand. Flemming Møller Mortensen fungerede som formand fra punkt 4 og frem.

Punkt 1. Samråd med justitsministeren vedr. persondataforordningen

EUU alm. del (19) – samrådsspørgsmål G

EUU alm. del (19) – samrådsspørgsmål F

Samrådsspørgsmål F

Stillet af Eva Kjer Hansen (V)

"Hvilke initiativer vil ministeren tage for at sikre, at landets kommuner, virksomheder, foreninger og borgere bedre kan finde rundt i persondatareglerne, som skaber en række alvorlige misforståelser og bureaukrati, jf. svarene på Retsudvalgets spørgsmål 253-260 (alm. del, folketingsåret 2019-20)?"

Samrådsspørgsmål G

Stillet af Eva Kjer Hansen (V)

"Ministeren bedes redegøre for sanktioner og bødestørrelser for overtrædelse af persondata-reglerne, herunder om ministeren vil indføre en bagatelgrænse."

Eva Kjer Hansen uddybede sine spørgsmål ved at sige, at Folketingets administration forud for hver udlandsrejse var nødt til at bede om en kopi af medlemmernes pas, fordi man af hensyn til beskyttelse af persondata ikke bevarede pasoplysningerne gennem hele folketingssamlingen. Det var nok at gå for rigtigt til værks. Når selv Folketinget havde svært ved at finde ud af, hvad der var op og ned i reglerne, stod man med en kæmpe udfordring. Ministeren havde

sendt en række skriftlige svar, og det var glædeligt, at de var så præcise. Men borgere, foreninger, virksomheder og kommuner stod med mange ubesvarede spørgsmål, og ofte lød formuleringen "det beror på en konkret vurdering". Det kunne man ikke være tilfreds med, for i et samfund, der bygger på retssikkerhed, skal der være klarhed om de gældende regler. Hvad ville ministeren foretage sig for at få skabt klarhed?

Justitsministeren: Tak for spørgsmålene, som jeg vil besvare samlet. Databeskyttelsesreglerne har som overordnet formål at beskytte det enkelte menneskes ret til privatliv. Det er legitimt og relevant, men vi har udførlig dokumentation for, at reglerne er komplekse, og min holdning er, at de i praksis er blevet for rigide. De må ikke forhindre, at kommunerne kan fokusere på deres kerneopgaver. Folk må efter min mening i vidt omfang acceptere, at der bliver behandlet data om dem. Det er en forudsætning for, at vores velfærdssamfund kan fungere. Derfor vil jeg også indledningsvis sige, at jeg er klar til at lempe reglerne, hvor vi kan. Hvis vi kan gøre det lettere, skal vi gøre det. Det vil jeg vende tilbage til, men det er udgangspunktet.

Reguleringen i grundtræk

EU-reglerne, som vi har haft siden maj 2018, findes i en forordning, som finder direkte anvendelse i Danmark. Reglerne hviler på nogle gennemgående principper. Et af dem er, at borgerne skal være klar over, når nogen behandler oplysninger om dem. Reglerne skal med andre ord sikre åbenhed og gennemsigtighed i behandlingen af vores oplysninger. Derudover er det et grundlæggende princip, at vores oplysninger skal behandles på en tilstrækkeligt sikker måde, så uvedkommende ikke får fingre i dem. Endelig er det et grundtræk, at det er den enkelte virksomheds eller myndigheds ansvar at sørge for at overholde reglerne.

Der er en vis fleksibilitet for medlemslandene til implementering af reglerne. I Danmark har vi databeskyttelsesloven, som bl.a. indeholder regler om, hvornår man i konkrete tilfælde kan undtage fra de registreredes rettigheder i forordningen.

Derudover er der forskellige krav til behandlingen af oplysninger, alt efter typen af oplysninger. Grundlæggende vil det være sådan, at kravene er strengere, jo mere følsomme oplysningerne er. F.eks. er der ved lægeindkaldelser strengere krav til behandling af helbredsoplysninger end oplysninger om fødselsdato.

I en række bidrag til folketingsbesvarelser giver Datatilsynet udtryk for, at reglerne rummer fleksibilitet, og oftest vil de kunne medføre et fornuftigt resultat. Men fleksibilitet kan også føre til, at man træffer en afgørelse efter en såkaldt konkret vurdering, som i bund og grund kan være svær at forholde sig til. Jeg er ligesom udvalget blevet præsenteret for et katalog fra KL med eksempler på, hvilke situationer reglerne skaber i kommunerne. De eksempler viser klart, at der er udfordringer.

Jeg forstår på Datatilsynets svar på KL's eksempler, at langt de fleste eksempler kan lade sig gøre. Det er én ting. Noget andet er, at reglerne skal formidles klart, så ingen er i tvivl om,

hvorvidt man må hænge en vagtplan op i frokoststuen med oplysninger om, hvornår ens kollegaer skal på arbejde. Selvfølgelig skal man have lov til det.

Kompleks EU-regulering – hvordan kan vi hjælpe?

Tvivlen skyldes, at vi har at gøre med et komplekst regelsæt. For at lette forståelsen af reglerne vejleder Datatilsynet om reglerne. De har en forpligtelse til at hjælpe én på vej, og den skal man selvfølgelig udnytte. Tilsynets bevillinger er øget med ca. 75 pct. som følge af de nye regler, og de penge skal bl.a. bruges til at hjælpe aktørerne.

Derudover indeholder reglerne mulighed for, at der kan udarbejdes såkaldte adfærdskodekser. Det er brancheorganisationerne, der skal tage initiativ til at lave de kodekser, som i bund og grund er et sæt retningslinjer, som går ud på at beskrive, hvordan man holder sig inden for reglerne på et bestemt område. Jeg kan kun opfordre brancheorganisationerne til at gøre, hvad de kan. Det særlige ved adfærdskodekser er, at Datatilsynet er med til at blåstemple retningslinjerne på forhånd og altså skabe den klarhed, der efterspørges.

Sanktioner

Det er også nyt, at man kan blive straffet med betydelige bøder for overtrædelse af reglerne. Der bliver spurgt til sanktioner og bødestørrelser i dag. Datatilsynet har forskellige sanktionsmuligheder. I den milde ende kan Datatilsynet komme med en irettesættelse, hvis man ikke har tingene helt på plads. I de groveste tilfælde kan man blive straffet med bøde eller endda fængsel. I reglerne står der, at man kan få en bøde på op til 20 mio. euro, hvis man overtræder dem. Det er et astronomisk højt beløb. Jeg kan godt forstå, at strafferammen skaber frygt for at træde forkert, især hvis man hele tiden får at vide, om lovligheden af ens aktivitet beror på en såkaldt konkret vurdering. Kernen af problemet er dels kompleksiteten i reglerne, dels at folk er bange for at overtræde dem, fordi de ved, at de kan sanktioneres enormt hårdt. Når jeg foretager den opdeling, er det fordi den måske anviser en vej til håndtering af problemet.

EU-evaluering

EU-reglerne har fundet anvendelse i snart 2 år. På EU-plan er Kommissionen netop nu i gang med at evaluere reglerne. Danmark har i den forbindelse bidraget til det høringssvar, som er sendt til Kommissionen som led i evalueringen af reglerne. Rådets høringssvar er blevet til i fællesskab mellem medlemslandene og er således udtryk for et samlet budskab til Kommissionen. I den forbindelse har Danmark fremhævet de uhensigtsmæssige resultater, reglerne nogle gange medfører. På grund af den EU-retlige oprindelse kan vi ikke bare ændre reglerne i Folketinget. Men det skal ikke forhindre os i at handle på forskellig vis.

Brev til EU-kommissæren

Jeg vil for det første gå i dialog med den nye kommissær på området, Didier Reynders, for at gøre opmærksom på udfordringerne. Jeg vil her opfordre ham at gå til reglerne med et åbent sind. Det står jo ikke mejslet i sten, at reglerne skal være indrettet, som de er. De kunne jo blive rettet til i forlængelse af evalueringen.

National evaluering

Foranlediget af spørgsmålene vil jeg for det andet kigge på, hvor vi kan bløde reglerne op. Jeg har ikke berøringsangst over for at lempe på områder, hvor vi måtte være gået længere i implementeringen, end EU-reglerne kræver. Jeg vil derfor iværksætte en evaluering, så vi kan få klarlagt, om vi har udnyttet mulighederne for at lempe godt nok. Og så vi kan få klarlagt, hvilke problemer folk møder derude, så vi måske kan få nogle værktøjer, som gør, at reglerne bliver lettere og mindre bekymrende for folk. Hvis man kommer frem til, at der kan lempes, vil det være min indstilling, at vi skal gøre det. Hvis vi på grund af EU-reglerne ikke kan lempe, må vi vejlede og hjælpe på anden måde. Ideelt set ville det være godt med et katalog med eksempler, så man kan se, at man f.eks. trykt kan hænge kagelister op i institutionens køkken, og at beboere på et plejecenter gerne må bære navneskilt. På den måde vil reglerne være til at anvende. Det er et komplekst område, så vejledningen må tilrettelægges på en ny måde.

Bøder til offentlige myndigheder er ét sted, hvor vi i hvert fald kan gøre noget. Man kan således ophæve reglen i databeskyttelsesloven om, at offentlige myndigheder kan straffes med bøder. Det synes jeg der er et behov for at overveje nærmere. Jeg kan godt se problemet i det, i og med at man stadig vil skulle sanktionere private, så det er ikke sikkert, at vi skal gøre det, men det er relevant at evaluere.

Man kan også gå en anden vej. Jeg vil bede mine embedsmænd om at undersøge mulighederne for, at Datatilsynet skal give et påbud, før der gives en bøde. Det kan fjerne frykten for at blive sanktioneret med en meget hård bøde i første omgang. Det kan godt være, EU-reglerne forhindrer os i at gøre det. Men jeg synes, at det bør undersøges til bunds.

Afslutning

Helt generelt mener jeg, at vi inden for rammerne af EU-reglerne skal gøre, hvad vi kan, for at afhjælpe problemerne. Jeg har en opgave med at fortsætte dialogen med Kommissionen om en evaluering af reglerne. Vi skal have gjort op med uhensigtsmæssighederne.

Eva Kjer Hansen mente, at dagens samråd tegnede til at blive et af de mest positive og konstruktive, hun nogensinde havde indkaldt til. Hun glædede sig over, at ministeren både udtrykte forståelse for problemerne og vilje til handling for at løse dem.

Hun spurgte til tidsrammen: Hvornår ville man have fundet ud af, om de mange problemer havde grobund i selve forordningen, eller om det var den danske implementering, der havde gjort reglerne så komplekse? Det burde afklares inden sommerens evaluering af reglerne i EU-regi.

Desuden advarede hun ministeren mod at undtage de offentlige områder, da det ikke ville løse problemet for resten af samfundet. Det vigtige måtte være, at man alle steder er klar over, hvad reglerne går ud på, og at borgerne ikke ender i situationer, hvor de ikke ved, om de er købt eller solgt. Ville ministeren sørge for at få udarbejdet en ny, mere præcis vejledning på området?

NOT **Justitsministeren** kunne ikke give en præcis dato. En national evaluering krævede en bred høring med KL, Danske Regioner, paraplyorganisationer og repræsentanter for frivillige foreninger, så man kunne få blotlagt eksempler fra virkelighedens verden på, hvor reglerne fremkalder rådvildhed, og dermed få identificeret problemerne. Fik ministeren det, som han ville have det, skulle processen munde ud i et katalog med typeeksempler på, hvornår man må og ikke må hvad. Man skulle dernæst undersøge, om – og i givet fald hvordan – reglerne kunne rettes til, for det blev dysfunktionelt, når man i tvivlstilfælde overlod vurderingen til den enkelte kommunale medarbejder eller den enkelte frivillige i f.eks. en lokalhistorisk forening. Det bedste svar angående tidsrammen var derfor, at han ville oversende en procesplan til udvalget, når ministeriet havde udarbejdet den. Herefter ville han være i fortsat dialog med udvalget om arbejdet, for han havde kun en interesse i, at processen blev så inddragende som muligt.

Han noterede sig Eva Kjer Hansens råd om ikke at undtage det offentlige område. Selv havde han blot nævnt muligheden herfor, men han var sådan set enig i, at det ikke ville løse det grundlæggende problem. Man skulle gå til sanktionsspørgsmålet på en anden måde, f.eks. ved at undersøge, om det var muligt at give påbud før iværksættelse af egentlige sanktioner.

Om en ny vejledning sagde han, at han håbede, at en sådan kunne blive et resultat af processen, men han kunne ikke sige det med sikkerhed.

Eva Kjer Hansen opfordrede ministeren til at studere den gældende vejledning, for den var meget uklar. Hun var glad for hans løfte om at oversende en procesplan og for tilkendegivelsen om, at det var de grundlæggende problemer, man måtte have fokus på at løse, for adfærdskodekser ville ikke fjerne usikkerheden. Sagens kerne var, hvad der egentlig stod i lovgivningen, og om vejledningen gav klare svar i enhver situation, så samfundet kunne fungere på bedste vis. Man skulle undgå at skabe angst og usikkerhed, så folk mister deres arbejdsglæde eller motivation for at gøre noget for fællesskabet. Hun appellerede derfor til, at arbejdet koncentrerede sig om myndighedernes ansvar for, at reglerne er klare og forståelige.

Ideen om at undersøge muligheden for at indføre påbud før iværksættelse af sanktioner var god. Men ville ministeren også overveje at indføre muligheden for at bede myndighederne om forhåndstilsagn, så borgerne selv kunne kontakte myndighederne for at høre, hvad man må og ikke må i bestemte situationer?

Preben Bang Henriksen var enig med Eva Kjer Hansen i, at ministerens svar var ualmindelig positivt. Han måtte indrømme, at ideen om at undersøge muligheden for påbud før sanktioner var alletiders. Men han påpegede, at beskyttelsen af folks privatliv også måtte omfatte beskyttelse af dem, der har påtaget sig frivillige hverv. Det kunne f.eks. ikke være meningen, at en fodboldtræner kunne straffes for at sende en sms ud til klubben. Ministeren havde sendt et skriftligt svar om, at der efter 2 år kun var afsagt en enkelt dom på området, men kunne han sige noget om normalstraffene? Folk var hunderædte og kontaktede ofte myndigheder og MF'ere for at spørge, hvad de kunne risikere, men uden at kunne få ordentligt svar. Straffelo-

vens §1 siger, at man kun kan pålægge en straf, der er hjemlet ved lov, men her byggede alt på en konkret vurdering. Det var dermed umuligt for f.eks. fodboldtrænere at slå op nogen steder, hvad der var lovligt.

Christoffer Aagaard Melson var enig med Eva Kjer Hansen og Preben Bang Henriksen i, at ministerens svar tegnede godt. Han ærgrede sig dog over, at de klare svar først kom nu, efter at kommunerne havde efterlyst dem gennem snart 2 år, hvor de havde opereret efter 98 forskellige praksisser og havde måttet begrænset sig til at give borgerne generel vejledning. Ministeriet kom i første omgang med forblommede svar. Det var først, da KL sammen med bl.a. Eva Kjer Hansen havde rejst debatten offentligt, at der var kommet ren besked. Hvorfor kunne Datatilsynet ikke have været klarere i mælet noget før? Kunne ministeren love, at virksomheder og foreninger kunne få lige så klare svar som kommunerne?

Jan E. Jørgensen mente ikke, at 98 forskellige praksisser kunne gøre det, da der også var eksempler på afvigende praksisser i forvaltningerne inden for den enkelte kommune.

Rasmus Nordqvist appellerede til ministeren om ikke kun at koncentrere sig om at lempe og gøre det lettest muligt for institutioner og virksomheder, idet han mindede om, at forordningen var indført for at beskytte borgernes privatliv. Evalueringen burde derfor handle om, hvordan man kunne sikre en endnu bedre beskyttelse af borgerne. Der måtte ordentlige vejledninger og retningslinjer til, og der havde man ikke fra dansk side levet op til sin del af implementeringsopgaven.

Justitsministeren kunne ikke give Preben Bang Henriksen svar om de normale bødestørrelser, da der endnu kun var afsagt en enkelt dom, nemlig ved Frederiksberg Byret, hvor en person i oktober 2019 blev idømt en bøde på 15.000 kr. for i strid med reglerne at offentliggøre oplysninger om strafbare forhold. Den sag var i øvrigt anket til landsretten. Som ministeren havde forstået det, var der tale om en relativt massiv overtrædelse. Herudover havde Datatilsynet i to sager fra henholdsvis marts og juni 2019 over for to forskellige virksomheder indstillet bøder på henholdsvis 1,2 og 1,5 mio. kr. De sager var dog under efterforskning, hvorfor bødestørrelsen her endnu var uafklaret. Endelig havde et folketingsmedlem, der fandt det vigtigt at sanktionere overtrædelser af reglerne hurtigt og effektivt, stillet spørgsmål om fremdriften i politiets efterforskning.

Det var korrekt, at bøderammen gik helt op til 20 mio. euro, men bødestørrelsen ville i hver enkelt sag blive afgjort ved en dansk domstol, i sidste ende Højesteret, som ganske givet ville skele til, hvilke bødestørrelser man i øvrigt fastsætter. Men den blotte risiko for kæmpebøder havde skabt nervøsitet blandt borgerne, og mulighed for at udstede påbud før sanktioner ville kunne afhjælpe noget af problemet.

Til Christoffer Aagaard Melson sagde han, at det var vigtigt, at organisationer, f.eks. erhvervsorganisationer og paraplyorganisationer på idrætsområdet, også kom til orde under evaluerin-

gen. Det skulle bl.a. ske ved den påtænkte høring, så foreningernes og virksomhedernes problemer blev kortlagt i samme omfang som kommunernes.

Han var enig med Rasmus Nordqvist i, at reglerne var til for at beskytte personoplysninger, men reglerne var gået for vidt og skabte enorme praktiske problemer, som KL med sin liste over eksempler havde peget på. Det var vanvittigt, hvis beskyttelse af personoplysninger skulle forhindre folk i at blive mindet om møder og indkaldelser hos lægen, hænge vagtplaner op i frokoststuen eller sætte billeder på tøjkasser i børnehaven. Reglerne gav vel at mærke også mulighed for at fravige beskyttelsen, bl.a. af hensyn til liv og helbred, eller hvis oplysningerne skal få samfundet til at fungere. Så i stedet for at højne beskyttelsen skulle man gøre den mere differentieret, så almindelige menneskers dagligdag ikke blev generet, mens man til gengæld kunne stramme op på andre områder; f.eks. var det uacceptabelt, at reglerne ikke forhindrede techgiganterne i at aflytte folks telefoner.

Jan E. Jørgensen mente, at den høje strafferamme var en del af årsagen til, at reglerne var gået amok, og at rådgivere havde kronede dage. Det ville være en underlig rådgiver, som ikke gik med livrem og seler i hvert enkelt tilfælde, så selv hvis rådgiveren er 99 procent sikker, løber man stadig en stor risiko. Var der mulighed for, at politiet kunne få lov at operere mere systematisk med muligheden for at give advarsler?

Desuden spurgte han til, hvilken betydning samtykke havde. Nogle menighedsråd mente f.eks., at det var i strid med GDPR-reglerne, når kirkerne på allehelgensaften læser navnene op på årets afdøde. Men når de pårørende har indrykket en offentlig dødsannonce, og når der har fundet en åben bisættelse sted, er der tale om stiltiende samtykke fra de pårørende. Kunne man ikke i højere grad henvise til, at der i mange tilfælde er givet samtykke, herunder stiltiende samtykke?

Eva Kjer Hansen supplerede ministerens svar til Rasmus Nordqvist ved at sige, at ingen var i tvivl om det vigtige i at beskytte personoplysninger. Men man var ude på overdrevet, hvis Folketingets administration ikke kunne opbevare medlemmernes pasoplysninger i løbet af en folketingssamling. Bureaukratiet slugte en masse ressourcer og gjorde systemet ineffektivt. Der ventede ministeren en kæmpe kommunikationsopgave, når han havde fået styr på området.

Hun var stadig i tvivl om tidsrammen: Den procesplan, ministeren lovede at oversende, kom vel ikke først til efteråret? Forordningen skulle evalueres til sommer, så det var vigtigt at få afdækket, hvilke problemer der skyldtes dansk overimplementering snarere end indholdet i forordningen. Det var uklart selv for de medlemmer, der havde læst grundigt på lektien. Hun appellerede derfor til, at der blev skabt klarhed hurtigt. Udvalget hjalp gerne med til at få Kommissionen til at adressere problemstillingerne.

Hun manglede også klart svar fra ministeren på, om en hotline, der kunne give forhåndstilsagn i tvivlstilfælde, var blandt de påtænkte løsninger.

Christoffer Aagaard Melson fandt det oplagt at involvere forbrugerombudsmanden, men ifølge ministerens skriftlige svar var det vanskeligt. Kunne ministeren sætte nogle ord på hvorfor?

Justitsministeren var enig med Jan E. Jørgensen i, at bødestørrelserne i sig selv motiverede til overfortolkning af reglerne. Han var meget indstillet på en lempeligere retsfølge, hvis reglerne gav mulighed for det. Her var det som sagt relevant at se på påbud før sanktioner. Han gav også Jan E. Jørgensen ret i pointen om samtykke, idet han dog mindede om, at folk ofte skriver under på lange tekster uden at læse dem, f.eks. på hjemmesider.

Svaret til Eva Kjer Hansen lød, at man ved at udarbejde adfærdscodekser i dialog med Datatilsynet kunne bevæge sig i retning af forhåndstilsagn. Men det var en kompliceret proces.

Om tidsrammen svarede han, at han ikke ville love procesplanen oversendt på en nøjagtig dato, men det ville ikke trække ud. Udvalget ville få den, så snart den var på plads.

Eva Kjer Hansen fandt ministerens svar for nølende. Adfærdscodekser var ikke nogen løsning, når folk blev efterladt hjælpeløse. Det var vigtigt, at borgerne kunne få mulighed for at være i direkte dialog med myndighederne i tvivlstilfælde.

Justitsministeren præciserede, at han var enig i, at det kunne blive relevant at operere med forhåndstilsagn. Han havde blot nævnt adfærdscodekser i denne forbindelse, fordi det var det af de eksisterende værktøjer, der mindede mest om forhåndstilsagn. Til facilitering af løsninger havde han fremover brug for udvalgets hjælp.

Eva Kjer Hansen rundede af ved at takke for et konstruktivt samråd og kvitterede for ministerens imødekommenhed.

L Punkt 2. Drøftelse af debatter om EU-sager i Folketingssalen

a) Debat om DER-møde

EUU alm. del (19) – bilag 379 (brev til Folketingets formand)

b) Mulighed for beslutninger ifm. debatter

EUU alm. del (19) – bilag 378 (brev til Folketingets formand)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 3. Orientering om forestående rejser

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

FO Punkt 4. Rådsmøde nr. 3749 (økonomi og finans) den 18. februar 2020

EUU alm. del (19) – bilag 373 (kommenteret dagsorden)

Finansministeren forelagde et punkt til forhandlingsoplæg og de øvrige til orientering.

1. Rådskonklusioner vedr. strategien for bæredygtig vækst og varslingsrapporten for 2020 samt euroanbefalingerne for 2020

– *Rådskonklusioner*

KOM (2019) 0651, KOM (2019) 0650 og KOM (2019) 0652

Rådsmøde 3749 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Finansministeren: Økofin skal vedtage rådskonklusioner om Kommissionens strategi for bæredygtig vækst og varslingsrapport om økonomiske ubalancer. Jeg orienterede om begge rapporter ved samrådet om det europæiske/nationale semester med Finansudvalget den 17. januar.

Der ventes enighed om konklusionerne, som generelt støtter strategiens prioriteter, nemlig bæredygtighed, produktivitet, social retfærdighed og makroøkonomisk stabilitet. Konklusionerne slår fast, at klimainsatsen skal styrkes, og at sund økonomisk politik i EU-landene er en forudsætning for at kunne investere i grøn omstilling og velfærd.

Konklusionerne ventes også at støtte varslingsrapportens vurdering af, at der er risiko for makroøkonomiske ubalancer i 13 EU-lande, herunder høj gæld samt svækket produktivitet og konkurrenceevne. Konklusionerne opfordrer landene til at nedbringe deres ubalancer og føre en ansvarlig finanspolitik.

Eurolandene ventes også at godkende anbefalinger til euroområdet som helhed. Anbefalingerne har fokus på de samme temaer som Kommissionens rapporter. Eurolandene opfordres bl.a. til at gennemføre tiltag, der styrker produktiviteten og fremmer bæredygtighed.

Danmark støtter konklusionerne om strategien for bæredygtig vækst, som fremhæver de rette prioriteter, og noterer sig anbefalingerne til euroområdet.

2. Forberedelse af G20-finansministtermøde i Riyadh, 22.-23. februar 2020

– *Godkendelse*

Rådsmøde 3749 – bilag 1 (samlenotat side 12)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Rådskonklusioner om fælles EU-liste over ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner

– Rådskonklusioner

Rådsmøde 3749 – bilag 1 (samlenotat side 15)

Rådsmøde 3736 – bilag 4 (note vedr. AOB-punkt om EU's fælles liste over ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner)

EUU alm. del (19) – bilag 187 (notat af 27/11-19 om opdatering af EU's fælles sortliste over skattely)

EUU alm. del (19) – bilag 100 (fortroligt notat af 31/10-19 om opdatering af EU's fælles sortliste over skattely)

EUU alm. del (19) – bilag 18 (fortroligt notat af 3/10-19 om opdatering af EU's fælles sortliste over skattely)

EU-note (15) – E 28 (note af 29/1-16)

EUU alm. del (181) – bilag 583 (udvalgsmødereferat side 950, senest behandlet i EUU 11/3-19)

EUU alm. del (17) – bilag 261 (udvalgsmødereferat side 327 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 1/12-17)

Finansministeren: Økofin ventes at vedtage rådskonklusioner med en opdatering af EU's fælles sortliste over skattely og den tilhørende observationsliste. Der er siden etableringen af listen i december 2017 foretaget en række opdateringer, så der inden den aktuelle opdatering er 8 lande på sortlisten og 32 lande på observationslisten.

Opdateringen sker på baggrund af, at ca. 30 tredjelande har forpligtet sig til at efterleve listens kriterier med frist ved udgangen af 2019. Opdateringen sker på baggrund af en objektiv vurdering af, om tredjelandene efterlever kriterierne. Hvis et land vurderes at efterleve kriterierne, fjernes det fra listen. Hvis et land ikke vurderes at efterleve kriterierne fuldt ud, placeres det på sortlisten, med mindre der er en rimelig begrundelse for at forlænge fristen.

Der arbejdes på teknisk niveau fortsat med vurderingen af landene og deres endelige placering på listerne. Folketinget vil modtage en skriftlig orientering om opdateringen af listerne snarest muligt, efter at de foreligger.

Sortlisten er på mange måder en succes. Landene vurderes efter en række kriterier om skattegennemsigtighed, fair beskatning og tilfredsstillende implementering af OECD-standarder.

Det er kriterier, som svarer til de globale standarder, EU-landene også selv lever op til. Allerede inden den kommende opdatering har mere end 30 lande ændret adfærd, dvs. skatteregler og skattepraksis, og disse lande efterlever nu samtlige kriterier. Den kommende opdatering ventes at afspejle, at endnu flere lande efterlever kriterierne. Jo flere lande, der efterlever disse kriterier, jo nemmere er det at opdage og forhindre, at ens egne borgere og virksomheder bedriver skatteundgåelse.

Regeringen støtter sortlisten og konklusionerne med den kommende opdatering. Regeringen arbejder målrettet for en mere ambitiøs sortliste. Listen og dens kriterier skal være et endnu mere effektivt værktøj, som tilskynder tredjelande til de højest mulige standarder på skatteområdet. Derfor har jeg skriftligt og mundtligt, senest på Økofin den 5. december 2019, fremført et ønske om en bredere politisk drøftelse af listen. Formålet er at undersøge mulighederne for en stramning af listens kriterier og mere mærkbare tiltag over for skattely.

Vi er blevet imødekommet i den forstand, og adfærdskodeksgruppen har nu på dansk foranledning igangsat en evaluering af arbejdet med sortlisten med henblik på at identificere de områder, hvor der er mulighed for en styrket indsats. Fra dansk side vil vi presse på for, at vi på kommende Økofin får en politisk drøftelse af evalueringen og mulige stramninger af sortlisten, herunder dens kriterier.

Det er ikke alle lande, der har lige så høje ambitioner på området som os, og kriterierne kan kun være så stramme som EU's interne kriterier. Derfor presser vi også på for at hæve ambitionsniveauet i EU.

EU er kommet langt i arbejdet med højere skattestandarder i de senere år, og det er svært at vurdere, hvor meget længere vi kan komme og hvornår. Men det er en vigtig debat, og regeringen vil naturligvis løbende arbejde for de højest mulige skattestandarder også internt i EU.

Rasmus Nordqvist var utilfreds med, at processen i arbejdsgruppen var helt mørkelagt, så folketingsmedlemmer og andre parlamentarikere måtte fægte i blinde uden indsigt i, hvordan deres regeringer stemte, eller hvad baggrunden var for, at det ene notoriske skattely efter det andet blev taget af listen fra gang til gang. Ville regeringen arbejde for, at parlamentarikere i EU kunne få lov at føre den nødvendige parlamentariske kontrol med deres regeringer via indsigt i arbejdsgruppens arbejde?

Desuden spurgte han, hvad regeringen arbejdede for at ændre for sortlistens vedkommende. Og hvordan forholdt den sig til, at ikke alle skattely var tredjelande?

Finansministeren ville ikke på forhånd afvise, at beslutningsprocessen kunne gøres mere gennemsigtig, uden at han dog på stående fod havde en formel til hvordan. Han påpegede, at der i praksis ikke holdes afstemninger, idet landene foretager vurderingerne i konsensus på baggrund af indstillinger fra komiteen. Så når landenes positioner ikke var offentlige, handlede det ikke så meget om stemmeafgivelser. Desuden var det vigtigt at minde om, at både sortlisten og observationslisten hver gang bliver offentliggjort efter vedtagelsen. Fra dansk side var opgaven at sørge for at styrke komiteens værktøjskasse.

På det andet spørgsmål svarede han, at regeringen fandt sortlisten vigtig, fordi den havde vist sig at medføre ændret adfærd hos en række skattelylande, som ikke ønskede at stå på den. Nogle lande havde således ændret deres regler og efterlevet nu kriterierne. Det betød ikke, at der ikke også var EU-lande, der kunne blive bedre til at sikre gennemsigtighed og efter-

forskning af snyd. Fra dansk side havde man aktivt forsøgt at få skærpet indsatsen, herunder rejst sagen over for det kroatiske formandskab. Der var dertil behov for en evaluering, hvorfor han havde bedt om en grundig vurdering i adfærdskodeksgruppen af, hvorvidt kriterierne var tilstrækkelige. Konklusionen ville sandsynligvis blive, at flere af listens kriterier kunne justeres og strammes. Regeringen var desuden optaget af muligheden for at indføre nye kriterier, i takt med at EU's egne standarder ville blive hævet. Man kunne f.eks. kræve, at landene indførte sporing af transaktioner via ejerskabsregistre, hvormed man kan afsløre skatteundgåelse.

NOT **Rasmus Nordqvist** ville ikke kalde det for åbenhed, bare fordi Folketinget fik listen at se, når diskussionen var afsluttet. Mørkelægningen af arbejdsgruppens arbejde gjorde parlamentarisk kontrol med regeringerne umulig, og EU's ombudsmand havde da også kritiseret processen. Det var meget muligt, at beslutningerne blev taget ved konsensus, men der foregik stadig drøftelser, som ledte til den konsensus. Det var afgørende, at udvalget kunne få at vide, hvad der foregik, så ville regeringen oversende de sidste 5 års optegnelser og stemmeafgivninger fra arbejdsgruppen?

Finansministeren noterede sig Rasmus Nordqvists ønske om at få oversendt de pågældende dokumenter.

FO 4. Rådets henstilling om decharge til Kommissionens budgetimplementering i 2018

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3749 – bilag 1 (sammenfatning side 26)

EUU alm. del (19) – bilag 28 (Den Europæiske Revisionsrets årsberetning 2018)

Finansministeren: Den 24. januar forelagde skatteministeren i sin egenskab af fungerende finansminister sagen om Revisionsrettens årsberetning til orientering. Udvalget er således blevet orienteret forud for forhandlingsoplægget i dag.

På Økofin forventes Rådet at vedtage sin henstilling til Europa-Parlamentet om at give decharge til Kommissionen, dvs. godkende Kommissionens budgetgennemførelse for 2018.

Det er Europa-Parlamentet, der træffer afgørelse om decharge til Kommissionen. Det ventes at ske til marts. Rådets henstilling indgår som en del af Parlamentets beslutningsgrundlag.

Udkastet til Rådets henstilling er udarbejdet med udgangspunkt i Revisionsrettens årsberetning. I udkastet anbefaler Rådet, at der gives decharge til Kommissionen for gennemførelsen af budgettet i 2018. Derudover indeholder udkastet en række generelle og specifikke bemærkninger.

Kommissionen skal efterfølgende træffe foranstaltninger til at efterkomme bemærkningerne i både Europa-Parlamentets afgørelse og i Rådets henstilling. Det bliver der altså fulgt op på.

Revisionsrettens resultater

Udvalget har som nævnt allerede fået præsenteret sagen til orientering. Jeg vil derfor kun kort gentage hovedkonklusionerne fra årsberetningen:

Revisionsretten har for 12. år i træk afgivet en positiv erklæring om regnskabernes rigtighed. Det konkluderes således, at EU-regnskabet samlet set giver et retvisende billede af EU's finansielle stilling i 2018.

Revisionsretten har for 3. år i træk afgivet en erklæring med forbehold frem for en afvisende erklæring om den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskabet. Det skal ses i lyset af, at Revisionsretten overordnet vurderer, at fejlforekomsten ikke er gennemgribende, og at betalingerne i 2018 var lovlige og formelt rigtige. Dog med undtagelse af udgifter med høj risiko.

Samlet set vurderer Revisionsretten, at den estimerede fejlrate ligger på 2,6 pct. for EU-budgettet i 2018. Det er en mindre stigning i forhold til 2017, hvor den lå på 2,4 pct. Det er dog under niveauet i 2015 (3,8 pct.) og 2016 (3,1 pct.).

Revisionsrettens årsberetning indeholder også i år en vurdering af de resultater, der er opnået med EU-budgettet. Her peges der bl.a. på, at der overordnet er sket moderate fremskridt. Men der er betydelig variation i resultaterne, og det er ikke altid, at de mest hensigtsmæssige indikatorer anvendes.

Regeringens holdning

Regeringen finder det overordnet set tilfredsstillende, at den samlede fejlrate fortsat ligger på et forholdsvis lavt niveau. Regeringen havde dog gerne set, at de seneste års nedadgående tendens var fortsat. Derfor lægger regeringen vægt på, at der til stadighed arbejdes hen imod en revisionserklæring med færre forbehold, og at den overordnede fejlrate nærmer sig væsentlighedstærsklen på 2 pct.

Regeringen mener, at det er vigtigt, at både Kommissionen og medlemslandene påtager sig ansvaret for at sikre, at der ikke er fejl forbundet med EU-midler. Derfor lægger regeringen vægt på, at alle tilgængelige instrumenter benyttes i arbejdet hen imod en mere retvisende gennemførelse af EU's budget.

Det er samtidig vigtigt, at anvendelsen af EU's midler også skaber den ønskede merværdi. Vi er enige med Revisionsretten i, at effektmålingen kan og bør forbedres. Derfor lægger regeringen vægt på et øget fokus på effektmåling og vurdering af resultatopnåelsen ved programmer finansieret gennem EU's indsatser. Regeringen lægger samtidig vægt på, at en øget performancevurdering skal stå mål med den administrative byrde forbundet med målingen.

Regeringens prioriteter er i vid udstrækning afspejlet i udkastet til Rådets henstilling. På den baggrund er det vores hensigt at tilslutte os Rådets henstilling.

Rasmus Nordqvist meddelte, at Alternativet støttede forhandlingsoplægget. Det var godt, at at evalueringen ikke kun handlede om at nedbringe fejlraten og afsløre snyd, men også om den merværdi, EU's midler skaber.

Flemming Møller Mortensen spurgte, om Revisionsretten havde sat et mål om at få den estimerede fejlraten ned på et bestemt tal.

Finansministeren svarede, at målet var at komme ned under 2 pct. Han gjorde opmærksom på, at den kun omfattede tilfælde af fejl og misforståelser. Sager om snyd hørte til Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig, OLAF. Efter hukommelsen kunne han fortælle, at ca. otte sager var blevet videresendt til OLAF med henblik på efterforskning.

Jan E. Jørgensen bad ministeren sammenligne fejlraten i EU med fejlraten på nationalt niveau. Man hørte meget om svindel og fejl i EU, men var tallet reelt højere end for midler udbetalt af den danske stat og danske kommuner?

NOT **Finansministeren** ville finde relevante tal og oversende dem til udvalget.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti og Enhedslisten havde ytret sig imod det. Dansk Folkeparti og Enhedslisten havde givet deres holdning til kende inden mødet.

5. Retningslinjer for EU's budget for 2021

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3749 – bilag 1 (samlenotat side 38)

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

6. Evaluering af EU's styrkede finanspolitiske og økonomiske rammer

– *Præsentation ved Kommissionen*

KOM (2020) 0055

Rådsmøde 3749 – bilag 2 (supplerende samlenotat)

EUU alm. del (141) – bilag 359 (udvalgsmødereferat side 537, evaluering i 2014 behandlet 23/1-15)

Finansministeren: Kommissionen fremlagde den 5. februar en evaluering af de styrkede fælles finanspolitiske og økonomiske rammer i EU. Det dækker bl.a. over EU-landenes fælles finanspolitiske spilleregler i stabilitets- og vækstpagten. Med kort varsel er evalueringen blevet sat på Økofins dagsorden.

Evalueringen finder, at reglerne har bidraget til at styrke økonomierne og skabe beskæftigelse. Reglerne forebygger ubalancer og reducerer gæld og underskud. Det har skabt grundlag for vækst, gjort økonomierne mere robuste og reduceret sårbarheder nationalt og i EU. Reglerne har desuden bidraget til sunde nationale budgetmæssige rammer.

Kommissionen ser også udfordringer. Den potentielle vækst og reformtempoet er aftaget i perioden siden krisen, og nogle lande har fortsat høj gæld. Finanspolitikken kan i nogle lande have en tendens til at forstærke konjunkturerne i stedet for at dæmpe dem, og landene prioriterer ofte kortsigtet forbrug over langsigtede investeringer.

Kommissionen finder, at man skal overveje reglernes samspil med f.eks. klima og miljø, og med hvordan den samlede budgetstilling i euroområdet styrkes. Komplexiteten i reglerne og deres gennemførelse er desuden vokset.

Kommissionen fremsætter ikke forslag om at ændre reglerne, men lægger nu op til en offentlig debat og dialog med forskellige interessenter. Kommissionen ventes at reflektere over de modtagne input hen mod slutningen af året.

Regeringen støtter de nuværende regler, som er med til at sikre stabilitet, vækst og beskæftigelse. Reglerne er generelt fornuftige og flugter godt med danske principper for finanspolitik med mål om strukturel balance, moderat gæld og holdbarhed, som har været afspejlet i de løbende mellemfristede planer under skiftende regeringer.

EU-landene ventes ikke at være stemt for en større reform, slet ikke på kort sigt. Regeringen ser heller ikke behov for en større reform, der tager opmærksomhed fra andre vigtige emner, og hvor det vil blive svært at opnå enighed om simple og bedre regler. Men vi er naturligvis åbne over for at drøfte reglerne, herunder hvordan man sikrer bedre implementering af reglerne, så man understøtter sund finanspolitik og forebygger nye gældskrises.

Rasmus Nordqvist spurgte, om ministeren var enig med dem, der mente, at man burde lempe på nogle af reglerne i vækst- og stabilitetspagten for at sikre de store målrettede investeringer i energinfrastruktur, der var nødvendige for den grønne omstilling. Just Transition Fund havde alt for få midler.

Finansministeren delte ambitionen om, at både EU som helhed og medlemslandene skulle styrke klima- og miljøindsatsen. Men at have stærke økonomier var en forudsætning, for hvis der ikke er styr på pengene, er der færre penge til den grønne indsats. Han mindede om, at der i den nye MFF var lagt op til at bruge mindst 25 pct. på den grønne omstilling – med stærk dansk støtte.

Rasmus Nordqvist var enig i, at det var væsentligt at skabe stærke økonomier, men mindede om, at stærke økonomier også handler om at bekæmpe den store ungdomsarbejdsløshed og det underskud på handelsbalancen, visse lande havde. Store investeringer i omstilling til vedvarende energi kunne både sætte gang i de landes jobskabelse og skabe dynamik i deres økonomier. Han mente, at de 25 pct. mainstreaming til klima i den nye MFF var i underkanten. Der var lande, som talte for et højere tal, og dem burde regeringen arbejde tæt sammen med.

Finansministeren mindede om, at de 25 pct. var et minimum. Regeringen arbejdede for en ambitiøs tilgang og var meget optaget af skabe såkaldt grønne job. Han anfægtede ikke, at lande med høj arbejdsløshed og økonomiske problemer havde sværere vilkår i den grønne omstilling end andre lande. Men han så ikke krav om styr på finanserne og grøn omstilling som modsætninger; styr på pengesagerne er tværtimod en forudsætning for at kunne yde en tilstrækkelig indsats i den grønne omstilling.

7. Eventuelt

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

8. Siden sidst

Finansministeren:

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

**Punkt 5. Rådsmøde nr. 3750 (uddannelse, ungdom, kultur og sport – uddannelsesdelen)
den 20. februar 2020**

EUU alm. del (19) – bilag 373 (kommenteret dagsorden)

Børne- og undervisningsministeren forelagde begge punkter til orientering.

1. Rådsresolution om uddannelsesområdet inden for det europæiske semester: at sikre velinformerede debatter om reformer og investeringer

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3750 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Børne- og undervisningsministeren: Kort fortalt er det europæiske semester den årlige proces, der bidrager til koordinering af EU-landenes vækst- og beskæftigelsespolitik som led i gennemførelsen af EU's vækststrategi – Europa 2020-strategien.

Hvert år udfærdiger Kommissionen en såkaldt landerapport for hvert medlemsland, hvor den giver sin bedømmelse af det pågældende lands vækst- og beskæftigelsespolitik samt sit syn på udvalgte relevante emner inden for arbejdsmarkedet, uddannelse og socialpolitik. Medlemslandenes svar på Kommissionens landerapport er det såkaldte internationale reformprogram.

I Danmark tilrettelægges og koordineres processen af Finansministeriet. Arbejdsmarkedets parter og interesseorganisationer inddrages gennem Kontaktudvalget for Europa 2020-strategien, som Udenrigsministeriet har ansvaret for. I Kontaktudvalget sendes udkast til det nationale reformprogram i høring, og det er i Kontaktudvalget, at der er mulighed for at give sine meninger til kende.

Den rådsresolution, der er på dagsordenen, er ret procesorienteret. Den sender det politiske signal, at uddannelsesområdet på EU-plan – det vil sige undervisningsministrene og arbejdsgruppen på embedsmandsplan i Bruxelles – ønsker at blive taget med på råd, når der tales om uddannelse i andre fora i EU.

Derfor opfordres der i rådsresolutionen til et styrket samarbejde mellem Kommissionen og arbejdsgrupperne for henholdsvis beskæftigelse og uddannelse. Så resolutionen handler mest om, at medlemslandene på embedsmandsniveau i forbindelse med det forberedende arbejde i Ministerrådet skal blive bedre til at tale sammen på tværs af politikområderne.

Regeringen støtter vedtagelsen af rådsresolutionen, da en bedre dialog kan være med til at kvalificere de uddannelsespolitiske aspekter i semesterprocessen. Samtidig er der ikke tale om etablering af nye strukturer eller mødefora, men ganske enkelt en opfordring til et tættere samarbejde.

2. Brain-circulation – en drivende kraft i det Europæiske Uddannelsesområde

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3750 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Børne- og undervisningsministeren: Det kroatiske formandskab ønsker at drøfte, hvordan der kan skabes en udvekslingsmobilitet, som i højere grad er kendetegnet ved gensidighed og balance, end det er tilfældet i dag. Formandskabet peger på, at mobilitet i visse medlemsstater medfører et tab af viden og talent, når studerende ikke vender tilbage til deres oprindelsesland efter et udlandsophold.

Regeringen mener generelt, at der er store positive gevinster ved et europæisk samarbejde og udveksling på de videregående uddannelser. Udveksling er med til at udvikle studerende og øge deres kompetencer – både personligt og fagligt.

Vi bakker op om, at der tilstræbes en større grad af balance i udvekslingen af studerende og ansatte i Europa.

Regeringen vil på rådsmødet nævne erfaringerne med at yde taxametertilskud for indgående udvekslingsstuderendes uddannelsesaktivitet, svarende til den aktivitet, som de udgående udvekslingsstuderende optjener af merit i udlandet – det såkaldte økonomiske balanceprincip.

Vi vil fra dansk side desuden opfordre til, at man generelt har en ambition om balance i de strukturer og rammer for mobiliteten i Europa, som skabes på europæisk niveau – med fuld respekt for princippet om fri bevægelighed.

Rasmus Nordqvist spurgte, hvordan regeringen forholdt sig til den begrænsning af stigningen i midler til Erasmus+, det finske formandskab havde lagt op til i forhandlingsboksen. I 2019 var der lagt op til en større stigning.

Han understregede vigtigheden af at undgå tab af talent og viden i de enkelte lande. Tallene fra Italien fandt han skræmmende: Her overskred antallet af unge, der forlod landet, i perioder det ellers høje antal migranter. Man måtte sørge for, at udveksling kommer til at handle om mobilitet og fleksibilitet, for cirkulation af talent og viden er ikke bare til gavn for de studerende personligt, men også for de europæiske uddannelses- og forskningsmiljøer. De studerende måtte ikke føle det som et stort skridt at skulle uddanne sig andre steder, men skulle helst gøre det naturligt og løbende igennem uddannelserne. Kunne regeringen ikke byde ind med de gode danske erfaringer med samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner?

Børne- og undervisningsministeren svarede, at Erasmus+ hørte under uddannelses- og forskningsministerens ressort, og henviste derfor til hende.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen kommentarer under dette punkt.

4. Siden sidst

Ministeren havde ingen kommentarer under dette punkt.

Mødet sluttede kl. 10.45.